

Preek Jeremia 23:33 – 24:10

Broeders, zusters, gemeente van de Here Jezus,

Het was een roerige tijd, die tijd dat Jeremia leefde. Het was de tijd van goddeloze koningen in het tweestammenrijk Juda. De laatste koning die God oprecht diende was Josia. Maar daar was onder zijn nakomelingen weinig meer van te zien.

Inmiddels waren de leiders van de tien stammen van Israël al weggevoerd naar Assyrië en Jeremia maakt nu mee dat er een nieuw wereldrijk aan het opkomen is, het rijk van Babel. Het rijk dat nog tijdens Jeremia's leven ook de twee stammen van Juda onder de voet zal lopen. In Juda was er een tijd van ernstig geestelijk verval gaande. De koningen, priesters en profeten gingen het volk niet voor in het dienen van de HERE. Naast de HERE werden er andere goden gediend. En er werd wel geprofeteerd door de profeten, maar zij preken valse gerustheid in plaats van dat ze oproepen tot bekering. Er werden wel grote woorden gebruikt. *De HEER heeft een last op m'n hart gelegd.....* Zo noemde men dat: *een last van de HEER*. Maar Jeremia moet namens God zeggen dat God ervan gruwet. Hoe zo, last van de Heer, jullie zijn mij tot last! Ik wil die woorden niet meer horen. God wil niet voor het karretje gespannen worden van valse boodschappers. Daar zit meteen al een ernstige waarschuwing in, ook vandaag. Als iemand zegt een woord van de HEER te hebben, of een beeld, of een profetie dan moet je wel zeker van je zaakjes zijn, dat de woorden die je spreekt werkelijk van de HEER komen. Als gelovigen worden we steeds opgeroepen om woorden die gesproken worden te toetsen aan de Schrift. Ik heb al best vaak 'woorden van de HEER' gehoord, maar zelden een schuldbelijdenis omdat woorden niet zijn uitgekomen en men dus niet namens de HEER, maar namens zichzelf sprak. Voorspelde opwekkingen, voorspelde oordelen, de voorspelde wederkomst en beloften aan personen van genezing bijvoorbeeld hebben zo al heel veel geestelijke schade aangebracht. Persoonlijk geloof ik dat dit 'Gods naam ijdel gebruiken is'. Gebruik niet te grote woorden.....misbruik Gods naam niet en span God niet voor je eigen karretje. Je kunt er – zelfs met de beste bedoelingen – faliekant naast zitten.

Nou, aan grote woorden dus geen gebrek in Jeremia's tijd. En die arme Jeremia wordt in die tijd, als jonge vent, geroepen om tegen de stroom op te roeien. De roeping van Jeremia kunt u in het begin van het Bijbelboek nalezen. God zegt daar dat Hij hem al voor ogen had toen hij nog in de moederschoot was. Hij zou een profeet voor de volken – meervoud – worden. Jeremia zag daar, begrijpelijk, gigantisch tegenop. Ik, een jonge onervaren

spreker, een profeet voor de volken? Hij wist maar al te goed dat hij met z'n boodschap niet populair zou worden bij de andere profeten. Zij spraken het volk naar de mond, maar Jeremia werd geroepen om Gods woorden te spreken, om volken uit te rukken en af te breken, te verdelen en te verwoesten, maar ook om te bouwen en te planten. (1:10) Dat ook! Het zou onterecht zijn om Jeremia alleen een onheilsprofeet te noemen. Hij mag ook beloften van herstel verkondigen. Maar het gaat wel dwars door de crisis van de ballingschap heen.

Hij was geen brenger van het succesevangelie. Hij sprak de mensen niet naar de mond. Terwijl de valse profeten volhouden dat Juda geen kwaad zal treffen en dat God zijn volk zal beschermen verkondigt Jeremia dat ze zich niet moeten verzetten, maar naar Babel moeten laten voeren. Dat ze daar moeten wachten op de tijd dat God z'n volk zal terugbrengen. Jeremia werd door veel van z'n tijdgenoten als landverrader gezien. En die taak viel hem zwaar. Zo zwaar, dat hij in hoofdstuk 20:14 zelfs zijn geboortedag vervloekte en zich vertwijfeld afvraagt waarom hij niet in de moederschoot gestorven is in plaats van nu, zijn dagen in schande door te brengen. Jeremia zal tijdens zijn bediening verbannen worden uit de tempel, gevangen gezet worden, in een put gegooid en uiteindelijk weggevoerd worden naar Egypte, waar hij volgens de overleveringen door steniging om het leven kwam. Reden genoeg om het boek Klaagliederen te schrijven, lijkt me zo. Niks volle zalen, grote opwekkingen, hij moest het doen met de afkeer van koningen, profeten, priesters en van het volk. Maar Jeremia deed het...tegen de stroom in....vasthoudend aan Gods Woorden. Wie dat doet scoort niet altijd applaus, in de samenleving niet en helaas zelfs soms in de kerk niet, waar God wel vaak heel 'lief' tot een allemans vriend is gemaakt. Ik leer in ieder geval van Jeremia dat hij niet alleen maar een lieve boodschap heeft, maar ook niet alleen maar een boodschap van oordeel en zonde. Beide doen geen recht aan onze God, die zowel absoluut heilig als absoluut liefde is!

Laten we eens gaan kijken wat in Jeremia 24 de boodschap van God voor zijn volk is. Er worden twee manden naar de tempel gebracht. Het beeld doet sterk denken aan de eerstelingen van de oogst die bij het Wekenfeest naar de tempel werden gebracht. Tijdens dat feest wordt de verlossing uit Egypte herdacht en het ontvangen van het Beloofde Land. Dankzij die bevrijding en dankzij dat Beloofde Land is er nu de rijke opbrengst op de akkers. En de eerste opbrengst van de akker werd dan als een dankoffer naar de tempel gebracht. In de opbrengst is Gods trouwe zorg voor Zijn volk te zien.

In het beeld dat Jeremia schetst worden twee manden naar de tempel gebracht. Dat moet

dan de rijke opbrengst voorstellen van het land. Maar de ene mand zit vol met goede vijgen en in de andere mand zitten slechte vijgen. God zelf geeft de uitleg bij dit beeld. De goede vijgen zijn de ballingen van Juda, die naar Babel, het land van de Chaldeeën gestuurd worden. De slechte vijgen zijn de achterblijvers en degenen die tegen de waarschuwingen van Jeremia in naar Egypte zijn gevlucht. Met hen zal het slecht aflopen. Ze zullen getroffen worden door het zwaard, de honger en de pest, totdat zij omgekomen zijn uit het land waar God hun vaders gebracht had.

Maar hoe anders zal het de ballingen in Babel vergaan. Voor hen gelden uiteindelijk beloften van herstel. Gods oog zal op hen gericht zijn. Ze zullen mogen terugkeren. In het volgende hoofdstuk voorspelt Jeremia dat dit na zeventig jaar zal gebeuren, hetgeen ook werkelijk is uitgekomen. In Daniël 9 valt te lezen, dat Daniël die woorden van Jeremia kende, zich voor God verootmoedigde, maar ook begon te bidden, dat God de belofte van herstel zou gaan uitvoeren.

En de ballingen mochten na zeventig jaar terugkeren. Daniëls gebed is verhoord. Ten tijde van Zerubabel, Ezra en Nehemia zijn de tempel en de stad Jeruzalem herbouwt. Het volk is teruggekeerd.

Nu lezen we in 24:7 in de NBV: *Ik geef hun het inzicht dat ik de HEER ben; als ze met heel hun hart naar mij terugkeren.*

Hier staat het nogal voorwaardelijk. Als zij zich bekeren geeft God het inzicht. In de HSV staat het veel stelliger. *Ik zal hun een hart geven om Mij te kennen, en zij zullen Mij tot een volk zijn; want zij zullen zich tot Mij bekeren met heel hun hart.* Hier staat het als een onvoorwaardelijke belofte!

Dit komt ook beter overeen met de belofte die Jeremia in hoofdstuk 31 uitspreekt. *Ik zal mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven. Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn.*

Naar mijn overtuiging gaan de beloften van herstel in Jeremia veel verder dan de tijd vlak na de ballingschap. Jeremia spreekt over herstel voor Israël en Juda. Dat zijn de tien – en de tweestammen allebei die zullen terugkeren naar het land. Dat is veel meer dan er na de ballingschap is terug gekeerd. Er zal een massale terugkeer naar het land zijn van alle stammen en ook een geestelijk herstel. Dat is nog nooit gebeurd in de geschiedenis en daarom mogen we geloven dat het nog toekomstmuziek is. Daarom mogen wij ook vandaag nog met veel interesse kijken naar het Joodse volk, nu na de Shoah velen van Gods volk naar huis terugkeerden. Het dal van de dorre doodsbeenderen waar Ezechiël 37 over spreekt komt tot leven. Ook Ezechiël spreekt over een terugkeer naar het land en een

geestelijk herstel. Gods Geest zal bewerken dat ook Zijn volk zal weten wie Hij is. En volgens Jeremia (30:9) zal David hun koning zijn. Het is wel goed om te realiseren dat na de ballingschap Gods volk geen koning meer heeft gehad uit Davids huis. Na de terugkeer heeft Gods volk ruim vierhonderd jaar moeten wachten op het moment dat er Bethlehem, de stad van David, een kribbe stond. Davids zoon lang verwacht.....

Op wonderlijke wijze is God bezig zijn woorden in vervulling te laten gaan. Hij zelf kwam onder Zijn volk wonen. God werd mens. Gods Zoon werd Davids zoon. In Jezus mogen wij nu begrijpen dat Gods verlossing veel verder reikt dan alleen het Joodse volk. Nadat Gods Zoon letterlijk kapot is gegaan aan ons onrecht en na drie dagen als grote Overwinnaar de banden van de dood verbrak, is de Pinksterdag aangebroken. De geboorte van de wereldwijde kerk van Christus. God wil ons een hart geven dat Hem kent. Dankzij Golgotha is er verzoening mogelijk. God betaalde de prijs voor onze verlossing. De op de Pinksterdag uitgestorte Geest wil onze ogen daarvoor openen. Er is totale bevrijding, niets hoeft ons meer te scheiden van Zijn liefde. Is dat, is dat mijn Koning.....ja dat is Hem! Dat wil de uitgestorte Geest duidelijk maken.

En deze lijdende Knecht is niet alleen onze Verlosser en Heer. Hij zal ook Koning over Israël worden als Hij terugkomt. Ook dan zal Israël Hem kennen....

Er is – en er wordt – veel gespeculeerd over hoe deze woorden in vervulling zullen gaan. Er zijn christenen die niet geloven dat Gods beloften aan Israël nog een toekomstige vervulling wachten. Naar mijn mening loop je dan vast bij de uitlegging van de profeten van het Oude Testament. Je kunt slecht de vervloekingen voor Israël laten staan en de beloften op de één of andere manier aan de kerk toeschrijven. Dat is oneigenlijk bijbelgebruik.

Er zijn ook gelovigen die menen dat de redding van Israël buiten Jezus omgaat. Dan doen we ook geen recht aan andere Bijbelgedeelten die vertellen over de Zoon van David – dat is Jezus - die komt voor Zijn volk. Ik zou willen voorstellen om vol verwachting uit te zien hoe God gaat handelen met Zijn volk. Hij belooft dat gans Israël behouden zal worden (Rom. 11:26). Andere gedeelten spreken over een overblijfsel waarover God zich ontfermt. Hoe groot dat overblijfsel is, of hoe groot gans Israël mogen we aan God overlaten. Maar laten wij als gelovigen uit de volken maar bidden voor Gods volk, dat God de ogen gaat openen voor hun Messias Joshua (Jezus).

Even nog terug naar Jeremia. Wat kunnen wij nu leren van deze profeet en zijn woorden?

Allereerst dat je als volgeling van de God van Israël alleen kunt komen te staan. Wij hebben het in Nederland al jaren heel rustig en we mogen dankzij de vrijheid van godsdienst en meningsuiting geloven wat we willen en ongestoord samenkomen. Kijkend naar de wereldwijde kerk is dat echter lang niet vanzelfsprekend. Veel van onze geloofsgenoten ondergaan verdrukking omdat ze trouw willen zijn aan God. Leest u de berichten van Open Doors er maar op na. Maar nu Nederland meer en meer een gesecculariseerd land aan het worden is, kan dat veranderen. Onze zogenaamde tolerante samenleving wordt steeds minder tolerant als christenen willen opkomen voor de naam van God of voor het door God gegeven leven. Denkt u maar aan de moeizame kabinetsformatie waar de druk wordt opgevoerd om op de Bijbel gebaseerde principes los te laten. Mogelijk dat God van ons gaat vragen om als een Jeremia tegen de stroom in te roeien. Niet altijd makkelijk, Jeremia had het ook zeker niet makkelijk. In een omgeving leven waar Jezus geen Heer is, is ook niet makkelijk. Maar het vraagt wel om kleur te bekennen in de omgeving waar jij geplaatst bent.

Het tweede dat we van Jeremia leren is dat we Gods hele woord moeten brengen. Natuurlijk, God geeft prachtige beloften voor de toekomst, een nieuwe aarde onder een nieuwe hemel, voor altijd bij Jezus zijn, samen met allen die Hem liefhebben. Maar Jeremia moest zijn tijdgenoten ook aanzeggen, dat als bekering uitblijft, het niet goed met ze zal aflopen. Dat vinden we ongemakkelijk en dat is het ook! Maar we helpen hen niet als we de boodschap afzwakken of net doen alsof het niet uitmaakt of je je bekeert of niet. Als we onze medemens liefhebben, dan moeten we hen uit liefde de waarheid aanzeggen. Gods geduld kent grenzen. Hij gebruikte Jeremia om Zijn volk te waarschuwen. Als wij volgelingen van de Heer zijn dan moeten we onze tijdgenoten waarschuwen. Het is liefdeloos als we zwijgen.

Stel je voor dat ik een medicijn uitvind dat de ziekte AIDS volkomen kan genezen. En stel dat ik uit respect voor de privacy van AIDS-patiënten hier geen bekendheid aan geef. Hoe zou je mijn handelwijze beoordelen? Zo is het ook met de christelijke Boodschap. Door zonde is onze relatie met God verbroken en liggen we onder het oordeel. Maar door Jezus Christus is er redding mogelijk. Moet ik dat uit respect voor andere overtuigingen voor mezelf houden? Het Evangelie is werkelijk waar en daarom moet dat uit liefde en respect voor anderen aan al die anderen juist verkondigd worden.

Jeremia waarschuwde, maar gaf namens God ook beloften van herstel. Voor wie gelooft komt er een nieuwe tijd! Ook dat moet verkondigt! Het appèl tot bekering en de belofte van een nieuwe tijd horen bij elkaar. Helaas zijn er ook serieuze broeders die wel constant oproepen tot bekering van zonden, zonder daarbij de troost van het Evangelie van verlossing te vertellen. Want het blijft toch altijd maar afwachten of die verlossing ook aan jou geschonken gaat worden.

Ook dat is uit balans. Het Evangelie is een absolute boodschap van bevrijding. Jeremia mocht al vóór de ballingschap vertellen dat er bevrijding zal komen. Dat geeft houvast als Gods volk straks bij de rivieren van Babel zit te huilen, met heimwee naar Jeruzalem, terwijl de soldaten spottend opdracht geven om nog eens een liedje over Sion te zingen. Gods ballingen mogen zich dan getroost weten: het komt goed!

Zo mag iedere gelovige vandaag leven met die troost en zekerheid. Wat je ook meemaakt vandaag, het komt goed! God gaat recht zetten wat krom is. Het gaat gebeuren.

Laten we daarom maar om blijven bidden.

Bidden voor allen die we liefhebben en die de Here Jezus nog niet als Verlosser van hun leven hebben toegelaten.

Bidden om vrijmoedigheid, dat we als een Jeremia mogen getuigen van de levende God, die er zo naar verlangt dat ook zij hun knieën zullen buigen voor de levende God.

Maar ook bidden om de definitieve bevrijding. Dat er een eind mag komen aan de verdrukking van gelovigen. Dat allen die deuken en butsen hebben opgelopen in het leven getroost mogen worden.

En bidden dat Israël haar Koning mag herkennen en het zal ontdekken dat Jezus Christus die wij als Verlosser en Heer belijden, dezelfde is als hun Messias.

Johannes mocht deze verheerlijkte koning in een visioen zien toen hij op Patmos was:

Het Lam dat geslacht is, is waardig te ontvangen de macht en de rijkdom, en de wijsheid en de sterkte, en de eer en de heerlijkheid en de lof.

En alle schepsel in de hemel en op de aarde en onder de aarde en op de zee en alles wat daarin is; hoorde ik zeggen: Hem die op de troon gezeten is, en het Lam zij de lof en de eer en de heerlijkheid en de kracht tot in alle eeuwigheden.

Voor deze Jezus zal elke knie zich buigen, als Hij komt als Heer van Zijn gemeente en als Koning voor Zijn volk.

AMEN

Augustus 2017

G.P. Hartkamp

Wapenveld